

משפט אזרחי מאסר אזרחי	הנחיות היועץ המשפטי לממשלה
מאסר וצוי הגבלה כאמצעי לכפיית גט	תאריך: א' סיון התשס"ג, 1 יוני 2003 מספר הנחיה: 6.1301 (90.021)

מאסר וצוי הגבלה כאמצעי לכפיית גט

א. מאסר וצוי הגבלה כאמצעי לכפיית גט - מקורות הסמכות

1) חוק בתי-דין רבניים (קיום פסקי-דין של גירושין), התשנ"ה - 1995 (להלן - חוק קיום פסקי-דין של גירושין) והתקנות שהוצאו מכוחו, מהווים המקור החוקי כיום לסמכותו של בית-הדין הרבני לכוף גט באמצעות מאסר או צוי הגבלה (אף שחוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג - 1953 לא בוטל).

2) וכך קובעים סעיפים 1 - 3 לחוק קיום פסקי-דין של גירושין:

1. ציות לפסק-דין של גירושין
 "א) קבע בית-דין רבני, בפסק דין, שאיש יתן גט לאשתו (להלן - פסק הדין), והאיש לא קיים את פסק הדין, רשאי בית-הדין, במטרה להביא לקיום פסק הדין, ליתן נגדו בהתאם להוראות סעיף 4, צו הגבלה כמשמעותו בסעיף 2 או צו הגבלה בדרך של מאסר כפיה כמשמעותו בסעיף 3 או צו הגבלה בדרך של בידוד כמשמעותו בסעיף 3א (להלן - צו הגבלה)."

2. תכנון של צו הגבלה
 "מבלי לגרוע מסמכותו של בית-הדין הרבני לפי סעיף 7א לחוק בתי-דין דתיים (כפיית ציות), התשט"ז - 1956, רשאי בית-הדין הרבני, בצו הגבלה, לפגוע בזכויות המפורטות להלן, כולן או מקצתן, לתקופה ובתנאים שיקבע:"

...
 (7) היה האדם שנגדו ניתן צו ההגבלה אסיר או עצור -
 (א) לקבל חופשה מיוחדת לפי סעיף 36 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971 (להלן - הפקודה);
 (ב) לקבל ולשלוח מכתבים, למעט כתבי בי-דין או מכתבים לעורך דינו או מעורך דינו, לטוען רבני או מטוען רבני וכן למבקר המדינה או ממבקר המדינה;
 (ג) לקבל מבקרים, פרט לאלה: עורך-דין, איש דת, טוען רבני, מבקר רשמי, וכן ילדיו הקטינים של האסיר או העצור שבית-משפט או בית-דין מוסמך קבע הוראות בדבר ביקוריהם; אין בצו הגבלה שניתן לפי פסקה זו למנוע ממנהל בית סוהר או בית מעצר להתיר ביקור של אדם אצל אסיר או עצור אם שוכנע כי יש בביקור כדי להביא לקיום פסק הדין;
 (ד) להחזיק חפצים אישיים בבית הסוהר או בבית המעצר, למעט חפצים הדרושים לשם שמירה על בריאותו ומסמכים הקשורים לחקירתו או למשפטו;
 (ה) לעבוד בעבודה אשר משולם בעבודה שכר;
 (ו) לקנות מצרכים בבית הסוהר או בבית המעצר למעט מצרכים הדרושים לו לשם שמירה על בריאותו;
 (ז) לקבל רשיון להתהלך חופשי לפי סעיף 28 לפקודה;
 (ח) להשתחרר שחרור מינהלי לפי סימן ט'1 בפרק ב' לפקודה;

(ט) להשתחרר לפני תום תקופת המאסר, לפי סעיף 49 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, למעט שחרור בשל חולניות מתמדת.

(א) ציווה בית-דין רבני בצו הגבלה לכופ אדם במאסר לציית לפסק הדין (להלן - מאסר כפיה), יחולו הוראות סעיף 6(3) עד (5) לפקודת בזיון בית-המשפט, אלא שבמקום "בית-משפט שהטיל את המאסר" יראו לצורך חוק זה כאילו נאמר "בית-הדין הרבני שנתן את הצו" ויחולו השינויים הנובעים מכך.

3. צו

הגבלה

-

מאסר

כפיה

"...

(א) נתן בית-הדין צו הגבלה לפי סעיף 2(7) נגד אסיר או עצור, והאדם שנגדו ניתן הצו לא קיים את פסק הדין בתוך שלושים ימים מיום מתן הצו, רשאי בית-הדין להורות שהוא יוחזק בבידוד לתקופה שלא תעלה על חמישה ימים.
(ב) בית-הדין רשאי לשוב ולהורות על בידוד לפי סעיף זה מעת לעת, כל עוד לא קיים האדם את פסק הדין, ובלבד שעברו שבעה ימים מיום תקופת הבידוד הקודמת.
(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי עצור המוחזק במעצר תקופה שאינה עולה על שלושה חודשים.

3א. צו

הגבלה

- ביצוע

ב. נוהל יישום הוראות החוק

כדי להבטיח קיום הוראות החוק, אשר מטרתו לבצע פסקי-דין של גירושין, נקבע בזאת נוהל למעקב בפרקליטות המדינה אחר מאסרים וצוי הגבלה לשם כפיית גט.

(1) בפרקליטות המדינה ייקבע פרקליט האחראי לניהול מעקב אחר מאסרים וצוי הגבלה לשם כפיית גט.

(2) אנשי השירות הסוציאלי של שירות בתי הסוהר יבדקו מדי חודש את מצבם של האסירים בהקשר דנן, ובמקרים בהם יגיעו למסקנה כי יש מקום להביא לשיקול נוסף את עניינו של אסיר בפני בית-הדין הרבני, יעבירו ההמלצות לפרקליטות המדינה או לפרקליט אשר טיפל בעניינו של אסיר זה.

(3) בפרקליטות המדינה יופק דו"ח אחת לששה חודשים, בנוגע לאסירים ולמצבם. העתק הדו"ח יועבר ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המדינה ולמנהל בתי-הדין הרבניים.

(4) יוער, כי צוי הגבלה לפי סעיף 2 לחוק קיום פסקי-דין של גירושין, יכול שיופעלו רק כלפי סרבני גט המצויים כבר בבית הסוהר (זאת, בין אם הם אסירים המרצים עונש בבית הסוהר והם בנוסף לכך סרבני גט, ובין אם הם אסירים הכלואים במאסר אזורי כסרבני גט). צוי הגבלה אלה מהווים אמצעים נוספים לשם שחרור נשים מעגונותן. על בית-הדין להפעיל את צווי ההגבלה באופן מידתי, כך שלדוגמא אין מקום להטיל על סרבן גט צו הגבלה בדרך של בידוד בטרם ישב זמן מה בבית הסוהר בלא בידוד, והוא הדין בנוגע ליתר צוי ההגבלה שבסעיף 2(7) לחוק קיום פסקי-דין של גירושין המובא לעיל.

ג. ייצוג היועץ המשפטי לממשלה בערכאות

1) במקרים בהם יש צורך בהבאת עניינו של אסיר לשיקול נוסף בפני בית-הדין הרבני יודיע האחראי לניהול המעקב בפרקליטות המדינה לפרקליט המחוז הרלוונטי או למנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, לפי העניין, שבועיים לפני המועד בו יש להביא עניינו של אסיר לשיקול נוסף בפני בית-המשפט, על המועד האמור.

2) ככלל, הייצוג בבתי-הדין הרבניים יהיה כדלקמן:

- בבתי-דין רבניים איזוריים - פרקליט מפרקליטות המחוז הרלוונטית.
- בבית-הדין הגדול לערעורים - נציג היועץ המשפטי לממשלה, כפי שייקבע על-ידיו.

3) העמדה אשר תוצג בבית-הדין הרבני תתואם עם הפרקליט האחראי בפרקליטות המדינה, אשר יתייעץ עם היועץ המשפטי של הנהלת בתי-הדין הרבניים, ויעדכן את היועץ המשפטי לממשלה בעמדה הנקטת בטרם הדיון.